

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtne za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Volilni shodi.

Šoštanj. Danes dne 17. maja se predstavi volilec v Šoštanju kandidat za državni zbor gosp. dr. Anton Korošec, urednik v Mariboru.

Sv. Lovrenc na Dr. polju. V nedeljo dne 20. t. m. bo pri nas po rani službi božji volilni shod v Finžgerjevih prostorih. Kandidat gosp. dr. Anton Korošec se bo na shodu predstavil volilecem. Pridite v obilnem številu na shod!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Politično gospodarsko društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. priredi dne 20. maja ob 3. uri popoldne v stari šoli občni javni zbor. Predstavil se bo volilecem kandidat za V. skupino g. dr. Anton Korošec. O živinoreji govori g. potovalni učitelj Jelovšek. Domačine in sosede uljudno vabi odbor.

Nazaret v Savinjski dolini. Na Vnebohodo dne 24. maja priredi tukaj po rani sv. maši kandidat za V. skupino dr. Ant. Korošec volilni shod. Volilci, pridite v obilnem številu!

Ljubno. Dne 24. maja to je na Vnebohodo se predstavi po drugi službi božji pri nas kandidat za V. skupino g. dr. Ant. Korošec cenjenim volilecem, ki se tem potom iz domače in bližnjih far prijazno vabijo na zborovanje.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Prihodajo nedeljo dne 20. maja ob 3. uri popoldne priredimo tukaj v prostorih g. Mikla velik volilni shod, na katerega se vabijo volilci naši ter od Sv. Marka, Sv. Barbare, Zavrča, Polenskega, Sv. Lenarta, sploh od Ptuja do Središča. Govoril bo deželni poslanec g. dr. Franc Jurtela in drugi govorniki. Zal. kandidat g. dr. Anton Korošec ne more priti, ker je že prej zata dan obljubil shode na dveh drugih krajih. Vkljub temu pridite volilci v obilnem številu!

Za rogaški okraj bodo volilni shodi prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. ob 7. uri zjutraj v Kostivnici pri Lindiču; govorniki bodo gg. tajnik Vinko Žurman in župan Martin Debelak. Popoldne ob

3. uri bode pa to nedeljo volilni shod pri Sv. Roku ob Sotli v gostilni g. Jurija Plevčak; kot govornika bode nastopila gg. France Vizovišek od Sv. Florjana in župan Janez Rožkar. Zlasti pa se opozarja na veliki volilni shod na Križevu, dne 24. maja, popoldne ob 3. uri Timču v Gaberji pri Rogatu, kamor sta naprošena priti gospoda poslanc dr. Miroslav Ploj in dr. Franc Jurtela. Rogoški Slovenci, Križevljani, Florjančani, Žetalcani, Rokovljani in Stoperčani, pridite na ta shod v obilnem številu!

V Konjicah je na praznik Vnebohoda Gospodovega, dne 24. maja popoldne ob 3. uri volilni shod za prihodnjo volitev v državni zbor. Volilci, možje, mladeniči, pridite v obilnem številu! Zborovanje se vrši v prostorih, kjer po navadi zboruje politično društvo.

Volilna borba.

Dr. Korošec pa učiteljstvo.

Najbolj strastno sta proti kandidaturi dr. Korošca govorila na celjskem zaupnem shodu zastopnika učiteljstva, vsaj enega dela, gg. Gradišnik in Kankler. Brez vsakega stvarnega dokaza sta ga slikala kot sovražnika učiteljskega stanu in šole, ker ga jima je tako namahal „ban-ban“ „Slov. Narod“. Naj bi vendar gospodje enkrat stvar resno prevdarili, pa bi se lahko prepričali, da je ta strah pred Korošcem znotraj votel, od zunaj pa ga nič ni! Naj vendar gospodje navedejo iz „Slovenskega Gospodarja“ in „Našega Doma“ članke in stavke, ki bi bili sovražni šoli in učiteljstvu! Naj bi bili šli poslušat dr. Korošca na mnogobrojne shode, kako živo je povdarjal potrebo izobrazbe in šol! Gospodje so čudno občutljivi: če le kdo zine besedico o šoli, že so čisto izven sebe in ga imajo na sumu, da je sovražnik šole. In vendar je šola tako imenitna javna naprava, da se o njej pač mora javno govoriti in pisati; ljudstvo žrtvuje za šolo svojo srčno kri, kakor

je nekda rekel veliki liberalcec dr. Tavčar v kranjskem deželnem zboru, plačuje za šolo velikanske davke in ji izroča mladino, ali tedaj ljudstvo nima pravice zvedeti kaj o šoli? Nobena stvar pod solncem ni tako popolna, da bi se ne dala spopolniti. Tudi sedanja šola se da spopolniti tako, da bo kmečkemu ljudstvu nalagala manj bremen, pa donasala več haska in učiteljem samim več veselja z lepimi vapehi. Šola je zavoljo ljudstva, ne pa ljudstvo zavoljo šole. Naj se tedaj gg. učitelji ne dajo zlorabiti gnili stranki „Slovenskega Naroda“, ampak blagor ljudstva jim bodi edino vodilo. Po tem ne bode nasprotovali kandidaturi moža, ki stoji na odločno demokratični podlagi. Kmečki in delavski stan potrebujeta dobrih šol, dobre šole pa potrebujejo dobrih učiteljev. Kot iskreni prijatelj ljudstva bo dr. Korošec tudi odločen zagovornik šole in učiteljstva. Le proč strasti in predsodke, pa se bode z njim prav dobro razumeli!

Dva shoda v Savinjski dolini.

Zadnjo nedeljo dne 13. maja se je predstavil naš kandidat dr. Ant. Korošec na dveh krajih svojim volilecem, predpoldan v Št. Pavlu pri Preboldu, popoldne v Št. Juriju ob Taboru. Povsod je bila udeležba velika, posebno v Št. Juriju. G. kandidat je razvijal v obširnih govorih svoj kmečki program, v katerem zahteva, da se postavodajstvo ozira v isti meri na kmečki stan, v kateri si to po svoji važnosti za red in državni obstoj tudi zasluži.

Z ozirom na razmere v Savinjski dolini govori tudi natančno o hmeljarskih težnjah. Slovenski poslanci morajo skrbeti, da se provenienčni zakon ne sprejme, ker bi to škodilo savinjskemu hmelju. Kupci ne bi vprašali, kako dober je hmelj, ampak odkod je. Sedaj gre savinjski hmelj pod češkim imenom na svetovni trg. Davčne oblasti želijo uvrstiti hmeljišča zaradi višjega obdačenja med vrte, ali hmeljišča niso več vrtna rastlina, ampak se pridelujejo na veliko, valed česar jim je tudi cena padla. Zato bi bilo krivično, hmeljišča še višje obdačiti. Po vzoru čeških hmeljarjev se morajo tudi slovenski

LISTEK.

Brusni kamen.

Povest. — Spisal L. V. Starogorski.

Eno onih lepih junijskih nedelj je bilo. Navadno gredo ljudje ob tem času raje k prvim mašam, ker je hladneje kakor potem.

Po potu, ki je vodil od cerkve v vas Rakitje, sta korakala počasi, pušče iz pipe, dva že postarana možaka. Prvi gospodar in kmet pri Četinu, Mibel Četina, drugi njegov mejaš in sosed, tudi trden kmet, Urh Vrlin. Pomenkovala sta se med seboj, kakor se pomenkujejo sosede.

„Ako Bog da blagoslova in odvrne nezgodo, bo letos letina, da bo veselje“, pravi Vrlin in pokušlja. „Dež moči o pravem času, da ni premokro, ne presuho. Vse raste, kakor bi vlekel iz zemlje. Krompir cvete, da je milina gledati, žito in pšenica imata klasje, kakor ženski jeziki. Dobra letina bo, sosed!“

„Kdaj začneš s košnjo?“ vpraša Četina in pogleda po nebesnem svodu. „Mislim sem, da bi jutri oni travnik zraven tvojega. Trava je človeku do pasu in gosta. In vreme bo menda ostalo tako! Ono za Rakitjem pa nazadnje. Tam ima še čas rasti!“

„Tudi jaz ne bom odlagal! Čas košnje je tu in treba napraviti prostor za otavo... Kbm, kbm... Ne vem — kaj se me loti že več dni!“

„Naj ti napravijo ženske lipov čaj s tavžent-

rozami. Lani je mene tudi prejel, pa sem ga odpravil!“

„Saj ga pijem, pa ne pomaga nič! Za starost nič ne pomaga in če spijem vse tavžentrože z lipovim čajem.“

„Nu, tako hudo ni“, de zadovoljno Četina in potegne par gostih dimov. „Z menoj se še ne gre, kdor si bodi!“

„Do sedaj sem bil tudi jaz še vedno čvrst in še nisem za plot. Vendar čutim, da nisem več to, kar sem bil! Primarna, ali še pomniš? Vse je bilo naše!“

Urh Vrlin se je zravnal, kakor bi mu spomini na mlada leta povrnili nekdanje moči.

„Gotovo, še se spominjam!“ de Četina. „Sedaj so pa drugi na tih mestih. Premišljal sem že, bi li ne bilo bolje, ako bi odložil gospodarstvo v čile, mlade roke! Ubijal sem se dovolj dolgo! Kaj meniš, sosed?“

„Tako je! Stari dnevi so zato, da si človek odpočije, ne pa, da se muči! Imaš sina, ki ti ne bo delal sramote pri gospodarstvu in imenu! Brez skrbi mu lahko daš ključ!“

„Resnica, sosed, ne da bi se hvalil! Vendar rečem, da sem storil dolžnost v odgoji otrok! Vsi trije so dobri! Barbika je že dobro spravljena in ji dobro gre, Jože ima belega kruha dovolj in Silvester naj gospodari na očetovem domu!“

Zadovoljno je potegnil iz pipe, pljunil in nadaljeval:

„Nu, pri tebi pa tudi ni drugače! Res je škoda Tilke, da je umrla, pa ne tuguji! Je že tako odredba božja, da eni umrjejo mladi, drugi stari! Franica

pa bo dobila snubačev, da ne boš vedel, komu bi jo dal, hehe...!“

„Kaj pa hočem“, je dejal Urh zadovoljno kimaje. „Jurju dam kmetijo, Franica pa naj si poišče drug dom! Seve, jaz je ne bom silil vzeti tega ali onega! Kakor si postelje, tako spi! Naj si zvoli po svojem srcu, samo, da bo srečna in da se ne bo pritoževala. Razume se, da mora voliti iz poštene hiše!“

„Isto pravim tudi jaz! Brez ljubezni ni prave sreče in zadovoljnosti! Siliti otrok nimam pravice in to vem, da denar sam ne stori srečnega. Sicer pa, kakor mladina misli, ki še ne ve, kako se živi po svetu, ne bom dovoljeval! To ti ne gleda na drugega, kakor na lepoto in brhkost! Saj veš, kako je! Mislijo celo, da se dá kamenje na cesti tudi jesti!“

Starca — gospodarja sta korakala počasi in naložila vnovič.

„Veš, Urh“, reče Mibel, „meni se dozdeva, da se tako malce čez ograjo bolj lepo pogledata moj Silvester in tvoja Franica, kakor se gledajo sosedi! Večkrat sem ju videl in zadnjič mi je rekla stara: veš, je rekla, naš Silvester in sosedova Franica se rada vidita! Jaz sem dejal: nu, naj se pa! Ve babnice tako vse najprej zvohate! — Sosed, po pravici rečeno, bodi že tako ali tako, saj je med nama, ako je to res, jaz mu ne bom branil! Kaj praviš?“

„Tudi meni je naša že pravila, da Franica malo prerada pogleduje k Četinu. Radi mene, ako je tako, naj se pa vzameta, nu! Saj slabe gospodinjne ne bo dobil in ti ne slabe sinuhe!“

„Bog daj!“ je odvrnil Mibel. —

Domov prišedši je Urh bolj zvedavo pogledal

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.